

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (kolmas jaosto)

8 päivänä toukokuuta 2003 *

Asiassa T-82/01,

VOF Josanne, kotipaikka Papendrecht (Alankomaat),

Pieter van Wijnen, kotipaikka Papendrecht,

Adrianus Jacobus van Wijnen, kotipaikka Papendrecht,

Anigje Veen, kotipaikka Meerkerk (Alankomaat),

edustajinaan asianajajat J. van Dam ja Y. Ooykaas,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. van Vliet ja W. Wils, proses-
siosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

jossa kantajat vaativat yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan 9.2.2001 tehdyn komission päätöksen SG (2001) D/286100, jolla komissio hylkäsi hakemuksen *Josanne*-nimisen aluksen jättämiseksi yhteisön sisävesiliikenteen aluskapasiteettia koskevista toimintalinjoista sisävesiliikenteen edistämiseksi 29 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 718/1999 (EYVL L 90, s. 1) soveltamisalan ulkopuolelle,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN
OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Azizi ja M. Jaeger,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Plingers,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä sekä 18.9.2002 pidetyssä istunnossa ja suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisen jälkeen 30.1.2003 pidetyssä istunnossa esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

- 1 Yhteisön sisävesiliikenteen aluskapasiteettia koskevista toimintalinjoista sisävesiliikenteen edistämiseksi 29 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 718/1999 (EYVL L 90, s. 1) tarkoituksena on kaikilla

sisävesikuljetusmarkkinoiden lohkoilla esiintyvän tavara-alusten ylikapasiteetin vähentäminen. Tätä varten on luotu yhteisön tasolla yhteensovitettu alusten romutusohjelma ja määrätty eräistä siihen liittyvistä lisätoimenpiteistä. Asetus N:o 718/1999 on jatkoa pyrkimyksille, joihin on ryhdytty sisävesiliikenteen rakenteellisista parannuksista 27 päivänä huhtikuuta 1989 annetusta neuvoston asetuksesta (ETY) N:o 1101/89 (EYVL L 116, s. 25) lähtien.

- 2 Asetuksen N:o 718/1999 1 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että ”tässä asetuksessa vahvistetut yhteisön aluskannan kapasiteettiin liittyvät toimenpiteet koskevat sisävesialuksia, joita käytetään kahden tai useamman paikan välisiin tavaroiden kuljetuksiin jäsenvaltioiden sisävesiväylillä”.

- 3 Asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että kyseistä asetusta ”sovelletaan lasti- ja työntöaluksiin, jotka suorittavat kuljetuksia toisen tai omaan lukuun ja jotka on rekisteröity jäsenvaltiossa tai, jos niitä ei ole rekisteröity, niillä liikennöi jäsenvaltioon sijoittautunut yritys”. Saman asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa on luettelo aluksista ja muusta kalustosta, joihin tätä ”asetusta ei sovelleta” ja tässä luettelossa, asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa mainitaan ”ruoppauskalusto, kuten ruoppausalukset ja ponttonit, sekä rakennusyritysten koneita kuljettavat lautat sikäli kuin tätä kalustoa ei käytetä 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin”.

- 4 Asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 1 kohdassa säädetään, että tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia uusia aluksia saadaan ottaa käyttöön sillä edellytyk-

sellä ("vanha uudesta" -sääntö), että käyttöön otettavan aluksen omistaja joko romuttaa ilman romutuskorvausta tietyn tonniluvun aluskalustoa tai suorittaa erityisen rahoitusosuuden rahastoon, johon uusi alus kuuluu.

- 5 Asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdan mukaan "komissio voi jättää erikoisalukset jäsenvaltioita ja yhteisön tasolla sisävesiliikennettä edustavia järjestöjä kuultuaan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle". Lisäksi tässä kohdassa täsmennetään, että "erikoisalusten on oltava erityisesti ja teknisesti suunniteltuja ainoastaan yhdenlaisen lastin kuljetukseen, ne eivät saa teknisesti soveltua muunlaisen lastin kuljetukseen, kyseisenlaista lastia ei voi kuljettaa aluksissa, joissa ei ole teknisiä erityislaitteita, ja alusten omistajien on annettava kirjallinen vakuutus siitä, että heidän aluksillaan ei kuljeteta muunlaista lastia niin kauan kuin 'vanha uudesta' -sääntöä sovelletaan".

Oikeudenkäynnin perustana olevat tosiseikat

- 6 Kantajat eli VOF Josanne -niminen avoin yhtiö ja sen yhtiömiehet toimivat jokiliikenteen ja ruoppauksen alalla.
- 7 Kantajat esittivät 27.6.2000 komissiolle vastikään rakennetun aluksen jättämistä asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 1 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle koskevan hakemuksen (jäljempänä vapautushakemus), jossa pyydettiin, että ne vapautettaisiin maksamasta Josanne-nimisen aluksen (jäljempänä *Josanne*) osalta edellä mainittua erityistä rahoitusosuutta.
- 8 Vapautushakemuksessaan kantajat ilmoittivat, että kyseinen alus oli "hinausruoppaaja", jota oli tarkoitus käyttää pääasiallisesti "ruoppaukseen, hiekan poistoon itse aluksista ja niiden laitoihin kiinnitetyistä säiliöistä, tässä käytettä-

vien tarvikkeiden kuljetukseen ja sisävesiväylien pohjien ja itse väylien kunnossapitoon”. Kantajat korostivat muun muassa aluksen erikoisluonnetta, sillä sen varustukseen kuuluu imu- ja ruoppauslaitteisto ja pohjasta irtoavan hiekan ja soran käsittelyyn tarvittava laitteisto. Kantajat katsoivat, että ”tämän monimutkaisen rakenteensa vuoksi ja aluskantaan liittyvien ongelmien johdosta kyseinen alus ei sovellu teknisesti eikä taloudellisesti arvioituna muiden kuin edellä mainittujen tavaroiden kuljetukseen [hiekkä ja sora], ellei sen rakennetta ja varustusta muuteta merkittävästi”. Kantajat lisäsivät vielä, että ne olivat tietoisia siitä, että ”mikäli alusta muutetaan merkittävästi ja käytetään tämän jälkeen muuhun kuin edellä kuvattuun toimintaan, [niiden] on toimittava ’vanha uudesta’ -säännön mukaisesti”.

9 Kantajat liittivät vapautushakemukseensa muun muassa kopion kantajien sekä kaupankäyntiä ja kuljetusta harjoittavan Hevoo BV -nimisen yhtiön välisestä esisopimuksesta. Esisopimus on päivätty 30.6.2000 ja sen on allekirjoittanut ainoastaan Hevoo BV:n edustaja (jäljempänä Hevooon kanssa tehty esisopimus). Tästä ilmenee, että ”vuosina 2000—2005 [kantajat] sitou[tuvat] moottoroidun Josanne-aluksen avulla kuljettamaan eri voimassaolevaan hintaan eri kohteisiin Euroopassa täytehiekkää, täytemaata, hukkamaata ja hukkaan menevää ruoppauslietettä ja suorittamaan kaikki mahdolliset imu- ja ruoppaustyöt kaupankäyntiä ja kuljetusta harjoittavan HEVOO BV:n lukuun”.

10 Komissio pyysi 1.9.2000 päivätyllä kirjeellä kantajia kiinnittämään huomiota asetuksessa N:o 718/1999 säädettyihin vapautuksen myöntämisedellytyksiin. Komissio korosti erityisesti, että asetuksen 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan ruoppauskaluston jättäminen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle edellyttää, että tätä kalustoa ”ei käytetä [kyseisen asetuksen] 1 artiklassa tarcoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin”. Komissio katsoi tämän vuoksi, että ”ottamatta kantaa meneillään olevan tutkimuksen lopputulokseen, esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että Josanne ei ensi näkemältä vaikuta täyttävän edellä

mainittuja edellytyksiä”. Komissio totesi vielä, että vapautushakemuksessa mainittu luettelo ei ollut sille toimitettujen asiakirjojen joukossa.

- 11 Korjatakseen tämän laiminlyönnin kantajat toimittivat 19.9.2000 komissiolle kopiot *Josannen* rakennuspiirustuksista.
- 12 Komissio ilmoitti 29.9.2000 kantajille osoittamallaan kirjeellä, että kyseiset piirustukset olivat jo vapautushakemuksen liitteenä.
- 13 Asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdan nojalla vastaaja saattoi vapautushakemuksen ”yhteisön aluskannan edistämistä ja aluskapasiteettia koskevien toimintalinjojen asiantuntijaryhmän” (jäljempänä asiantuntijaryhmä) käsiteltäväksi toimittamalla tälle 16.10.2000 tiivistelmän hakemuksesta. Asiantuntijaryhmän 20.11.2000 pitämän kokouksen pöytäkirjasta ilmenee, että sen kanta *Josannen* vapautukseen oli kielteinen.
- 14 Vastaaja ilmoitti 9.2.2001 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä riidanalainen päätös) kantajille, että se ei myönnä anottua vapautusta.
- 15 Vastaaja ilmoitti päätöksessään, että kantajien toimittamien tietojen perusteella *Josannea* ei voitu pitää asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettuna ruoppauskalustona, koska Hevoon kanssa tehdyn

esisopimuksen mukaan alus oli tarkoitettu käytettäväksi mahdollisten imu- ja ruoppaustöiden lisäksi myös täytehiekkan, täytemaan, hukkamaan ja hukkaan menevän ruoppauslietteen kuljetukseen. Vastaaja katsoi myös, että *Josanne* ei täyttänyt asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa esitettyjä edellytyksiä, joiden täyttyessä erikoisalukset voidaan jättää asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle, sillä ottaen huomioon, että aluksella voidaan ”kuljettaa erityyppisiä lasteja”, ”sen käyttöönotto johtaa näin ollen aluskapasiteetin kasvuun”. Vastaaja lisäsi, että asiantuntijaryhmä oli myös ollut vapautusta vastaan.

Oikeudenkäyntimenettely ja asianosaisten vaatimukset

- 16 Kantajat nostivat 6.4.2001 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jättämällään kannekirjelmällä nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

- 17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn. Se pyysi 15.7.2002 prosessinjohdotoimena asianosaisia vastaamaan eräisiin kysymyksiin ja esittämään tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset noudattivat näitä pyyntöjä.

- 18 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 18.9.2002 pidetyssä istunnossa. Kantajat ja vastaaja esittivät tässä istunnossa eräitä asiakirjoja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti väliaikaisesti hyväksyä nämä asiakirjat osaksi oikeudenkäyntiaineistoa mutta varasi itselleen kuitenkin oikeuden ratkaista kysymyksen lopullisesti myöhemmin. Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi

vastaajaa toimittamaan kopiot riidanalaista päätöstä edeltävinä vuosina tehdyistä päätöksistä ja kaikista muista asiakirjoista, jotka koskevat hinausruoppaajien vapautushakemuksia. Vastaajan noudatettua tätä pyyntöä kantajat esittivät huomautuksensa näistä asiakirjoista ja vetosivat tässä yhteydessä kahteen uuteen perusteeseen. Tässä tilanteessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 13.12.2002 antamallaan määräyksellä, että suullinen käsittely aloitetaan uudelleen työjärjestyksen 62 artiklan mukaisesti, ja esitti vastaajalle näihin asiakirjoihin liittyviä kirjallisia kysymyksiä. Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin näiden kahden uuden perusteen osalta kuultiin 30.1.2003 pidetyssä toisessa istunnossa, jonka kuluessa vastaaja esitti tiettyjä asiakirjoja.

19 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

20 Vastaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— hylkää kanteen

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

- 21 Kantajat vetoavat kanteessaan kolmeen kanneperusteeseen. Ne väittävät ensisijaisesti, että riidanalainen päätös ei ole asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukainen. Toissijaisesti ne väittävät, että päätös on tehty asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdan vastaisesti, koska komissio on katsonut, että *Josanne* ei ole tuon säännöksen mukainen erikoisalus ja koska komissio ei ole asianmukaisesti kuullut jäsenvaltioita ja sisävesiliikennettä yhteisön tasolla edustavia järjestöjä.
- 22 Huomautuksissa, jotka kantajat esittivät vastaajan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä toimittamien asiakirjojen johdosta, tuodaan esiin kaksi uutta kanneperustetta, jotka perustuvat syrjintäkiellon periaatteen ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen.

Kanneperuste, joka perustuu asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan rikkomiseen

Asianosaisten lausumat

- 23 Kantajat väittävät, että vastaaja on rikkonut asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohtaa katsoessaan riidanalaisessa päätöksessä, että *Josannea* käytettiin ruoppaustöiden lisäksi myös asetuksen N:o 718/1999 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin.

- 24 Kantajien mukaan asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa asetetaan komissiolle — eikä vapautuksen hakijoille — velvollisuus osoittaa, että ruoppaushinaajaan sovelletaan kyseistä asetusta, koska sitä käytetään asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin. Komissio ei voinut vapautushakemuksen ja sen liitteiden perusteella pätevästi katsoa, että *Josannea* käytettiin säännöksessä tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin.
- 25 Kantajat vetoavat ensinnäkin 3.4.2001 laadittuun asiantuntijan kertomukseen, joka oli kannekirjelmän liitteenä.
- 26 Kantajat väittävät myös, että toisin kuin komissio toteaa riidanalaisessa päätöksessä, Hevoon kanssa laaditusta esisopimuksesta — jota kantajat eivät sitä paitsi ole koskaan allekirjoittaneet — ei ilmene, että *Josannea* aiotaan käyttää asetuksen N:o 718/1999 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin. Maininta siitä, että *Josannea* käytetään eri paikoissa Euroopassa, ei myöskään tarkoita sitä, että aluksella kuljetetaan hiekkaa ja maata ympäri koko Eurooppaa.
- 27 Tähän liittyen kantajat esittävät, että ruoppaustöihin kuuluu osana se, että tässä syntyvä jäte kuljetetaan samalla aluksella kaivuupaikalta paikkaan, johon jäte tyhjenetään. Kantajat korostavat, että ruoppaajalla ei ”yleensä” suoriteta muita kuljetuksia kuin kuljetus tyhjennyspaikalle. Kantajien mukaan tällainen kuljetus on luonteeltaan täysin toisenlainen kuin ”[asetuksen N:o 718/1999] 1 artiklassa tarkoitettu tavaroiden kuljetus”, jota kyseisen asetuksen 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitetaan. Ruoppaushinaajien kuljettaessa ruoppausjätettä kyseessä ovat täysin eri markkinat kuin kaupallisen kuljetuksen yhteydessä, jossa puolestaan on kyseessä ”[asetuksen N:o 718/1999] 1 artiklassa tarkoitettu tavaroiden kuljetus” ja johon yleensä käytetään suljettuja lastiproomuja eikä ruoppaushinaajia, kuten *Josanne*.

- 28 Kantajat katsovat edellä mainitun johdosta, että *Josanne* ei lisää tarjontakapasiteettia markkinoilla, jotka kattavat hiekan ja maan kuljetuksen jokiliikenteessä. Sitä vastoin *Josanne* luo ruoppauksen yhteydessä uuden lastin, jota suljetut lastiproomut voivat kuljettaa, ja lisää näin ollen tarjontaa näillä markkinoilla. Kantajat kiistävät, että anotun vapautuksen myöntäminen *Josannelle* aiheuttaisi kantajille jonkinlaista etua suhteessa kilpailijoihin. Kantajat toteavat tältä osin, että tavaroiden kaupallinen kuljetus, kuten hiekan tai maan kuljetus, suoritetaan yleensä suljetuilla lastiproomuilla. *Josannen* erikoisluonteen ja merkittävien rakennuskustannusten (kustannukset ovat noin 500 000 euroa suuremmat kuin lastiproomun rakennuskustannukset) vuoksi tällaisten kuljetusten toteuttaminen *Josannella* ei kaupallisesti arvioituna ole missään tapauksessa tarkoituksenmukaista.
- 29 Vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kirjalliseen kysymykseen kantajat esittivät, että *Josannen* erikoisluonne, eli sen soveltuvuus ainoastaan ruoppaustöihin käy ilmi myös asiakirjasta nimeltä ”luettelo ruoppaus-, lastaus- ja purkulaitteiden erityisominaisuuksista” (jäljempänä luettelo erityisominaisuuksista), jonka kantajat toimittivat komissiolle vapautushakemuksensa yhteydessä mutta josta ne eivät ole säilyttäneet kopiota.
- 30 Vastaaja katsoo, että asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa oleva säännös on poikkeus kyseisellä asetuksella luodusta pääsäännöstä, ja sitä on asetuksen tavoitteet huomioon ottaen sen vuoksi tulkittava suppeasti. Vastaaja katsoo myös, että vapautuksen hakijoiden on esitettävä näyttö siitä, että kaikki tämän poikkeuksen soveltamiseksi vaaditut edellytykset täyttyvät. Vastaaja väittää vapautushakemukseen ja Hevoon kanssa tehtyyn esisopimukseen viitaten, että kantajat eivät ole esittäneet tällaista näyttöä ja että vastaaja ei voinut näin ollen myöntää haettua vapautusta. Vedoten kantajien kanssa käymäänsä kirjeenvaihtoon vastaaja kiistää saaneensa hallinnollisen menettelyn kuluessa kopiota erityisominaisuuksia koskevasta luettelosta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 31 Asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan asetuksen soveltamisalaan ei kuulu ”ruoppauskalusto, kuten ruoppausalukset ja ponttonit, sekä rakennusyritysten koneita kuljettavat lautat sikäli kuin tätä kalustoa ei käytetä 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin”. Asetuksen 1 artiklan mukaan ”tavaroiden kuljetuksen” käsitteellä tarkoitetaan kuljetusta ”kahden tai useamman paikan välillä — — jäsenvaltioiden sisävesiväylillä”.
- 32 Riidanalaisessa päätöksessä vastaaja ei ole kiistänyt, että *Josanne*-aluksen osalta kyse on tämän artiklan mukaisesta ”ruoppauskalustosta”. Sitä vastoin vastaaja on katsonut, että kantajat eivät olleet osoittaneet, että *Josannea* ei käytetty ”[asetuksen N:o 718/1999] 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin”.
- 33 Aluksi on todettava, että kuten vastaaja korostaa, asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdassa oleva säännös on poikkeus kyseisellä asetuksella luodusta pääsäännöstä, ja sitä on asetuksen tavoitteet huomioon ottaen sen vuoksi tulkittava suppeasti (asia T-155/97, *Natural van Dam ja Danser Container Line v. komissio*, tuomio 1.10.1998, Kok. 1998, s. II-3921, 31 kohta). Vastaaja on niin ikään oikeassa väittäessään, että asetuksen N:o 718/1999 mukaisen vapautuksen hakijoiden on esitettävä näyttö siitä, että kaikki tämän poikkeuksen soveltamiseksi vaaditut edellytykset täyttyvät (asia T-63/98, *Transpo Maastricht ja Ooms v. komissio*, tuomio 1.2.2000, Kok. 2000, s. II-135, 62 kohta).
- 34 On muistettava, että yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta on arvioitava vain niiden seikkojen perusteella, jotka olivat tiedossa kyseisen toimenpiteen toteuttamishetkellä (em. asia *Transpo Maastricht ja Ooms v. komissio*, tuomion

55 kohta). Näin ollen 3.4.2001 laadittua asiantuntijan kertomusta, jonka kantajat esittivät ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle ja joka on laadittu vasta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen, ei voida ottaa huomioon arvioitaessa riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta. Mitä tulee erityisominaisuuksia koskevaan luetteloon, jota vastaaja kiistää saaneensa ja josta kantajat eivät ole säilyttäneet kopiota, on todettava, että kyseinen asiakirja mainitaan luettelossa vapautushakemuksen liitteenä olevista asiakirjoista. Kantajien ja vastaajan välisestä kirjeenvaihdosta, jonka vastaaja esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, ilmenee kuitenkin selvästi, että tämä luettelo ei ollut vapautushakemuksen liitteenä olevien asiakirjojen joukossa. Näin ollen kantajat eivät voi pätevästi vedota tähän asiakirjaan osoittaakseen, että *Josannea* ei voitu käyttää tavaroiden kuljetukseen.

- 35 Näin ollen on selvitettävä, tekikö vastaaja arviointivirheen katsoessaan kantajien sille vapautushakemuksen yhteydessä toimittamien tietojen perusteella, että kantajat eivät olleet osoittaneet, että *Josannea* ei käytetty "[asetuksen N:o 718/1999] 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin".
- 36 On aiheellista todeta, että kantajat ovat itse vapautushakemuksessaan ilmoittaneet komissiolle, että ne toimivat "jokiliikenteen ja ruoppauksen alalla" ja että *Josanne* oli tarkoitettu "ruoppaukseen, hiekan poistoon itse aluksista ja niiden laitoihin kiinnitetyistä säiliöistä, tässä käytettävien tarvikkeiden kuljetukseen ja sisävesiväylien pohjien ja itse väylien kunnossapitoon". Kantajat mainitsivat tässä hakemuksessa myös, että kyseinen alus oli "monikäyttöinen laite", joka oli varustettu muun muassa "laitteistolla, jonka avulla voitiin eri tavoin käsitellä hiekkaa ja soraa", ja totesivat kokoavasti, että "kyseinen alus ei sovellu teknisesti eikä taloudellisesti arvioituna muiden kuin edellä mainittujen tavaroiden kuljetukseen, ellei sen rakennetta ja varustusta muuteta merkittävästi". Lisäksi aluksen piirustuksissa, jotka kantajat esittivät komissiolle vapautushakemuksen yhteydessä, käytetään termiä "Beunschip" (moottorikäyttöinen lastiproomu) kuvaamaan *Josannea*. Vastaaja korosti kantajien sitä kiistävästä 30.1.2003 pidetyssä istunnossa, että tämän termin käyttämisellä ei suljettu pois mahdollisuutta, että kyseistä alusta voitiin käyttää kaupalliseen kuljetustoimintaan.

- 37 Lisäksi vapautushakemuksen liitteenä olevasta Hevooon kanssa tehdystä esisopimuksesta ilmenee, että Hevoo BV -niminen yhtiö on ”yhtiö, joka kuljettaa vesiväylien, teiden ja betonirakennusten rakentamisessa tarvittavia materiaaleja” (”Handel in vervoer van materialen t.b.v. water-, wegen- en betonbouw”). Esisopimuksen mukaan kantajat sitoutuvat ”vuosina 2000—2005 moottoroidun Josanne-aluksen avulla kuljettamaan eri voimassaolevaan hintaan eri kohteisiin Euroopassa täytehiekkää, täytemaata, hukkamaata ja hukkaan menevää ruoppauslietettä ja suorittamaan kaikki mahdolliset imu- ja ruoppaustyöt kaupankäyntiä ja kuljetusta harjoittavan HEVOO BV:n lukuun”. Esisopimuksessa täsmennettiin vielä, että Hevoo BV -nimisen yhtiön tehtävänä oli järjestää ”aluksen lastaus ja purku”.
- 38 Edellä esitetystä seuraa, että vaikka kantajat ovatkin vapautushakemuksessa vakuuttaneet, että *Josannea* aiotaan käyttää pääasiallisesti ruoppaustoimintaan, tästä huolimatta useista kyseiseen hakemukseen liittyvistä seikoista, aluksen piirustuksista ja Hevooon kanssa tehdystä esisopimuksesta, jotka olivat hakemuksen liitteinä, käy ilmi, että tätä alusta voitiin käyttää ja sitä oli tarkoitus käyttää ruoppaustoiminnan lisäksi tavaroiden kuljetukseen.
- 39 Kantajat ovat lisäksi 18.9.2002 pidetyssä istunnossa myöntäneet, että näistä eri seikoista voi aiheutua epäselvyyttä, jonka johdosta on mahdollista arvioida, että alusta käytetään kuljetuksiin pitkillä välimatkoilla.
- 40 Kantajat ovat tuoneet esiin vasta oikeudenkäynnin kuluessa, että vapautushakemuksessa ja Hevooon kanssa tehdystä esisopimuksesta tarkoitetut kuljetustoiminnat rajoittuivat ruoppausjätteen kuljetukseen, mitä on pidettävä osana ruoppaustoimintaa. Vastaja ei kiistä sitä, että ruoppausjätteen kuljetusta voidaan pitää osana ruoppaustoimintaa, mikäli se selkeästi ja ehdottomasti rajoittuu siihen, mikä on tämän toiminnan kannalta tarpeen. Kuten vastaja on kuitenkin perustellusti korostanut, kantajat eivät ole vapautushakemuksensa yhteydessä mitenkään täsmentäneet sen kuljetustoiminnan luonnetta tai laajuutta, johon *Josannea* aiottiin käyttää. Päin vastoin, kantajien vapautushakemuksen yhtey-

dessä toimittamien tietojen perusteella vastaaja saattoi kohtuudella katsoa, että *Josannea* voitiin käyttää ja sitä oli tarkoitus käyttää ruoppaustoiminnan lisäksi asetuksen N:o 718/1999 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin eli kahden tai useamman paikan välisiin tavaroiden kuljetuksiin jäsenvaltioiden sisävesiväylillä.

- 41 Ottaen huomioon, että asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohtaa on tulkittava suppeasti pitäen silmällä asetuksen ensimmäisessä perustelukappaleessa mainittua tarkoitusta eli sisävesiliikenteen aluskapasiteetin vähentämistä, kantajat eivät ole osoittaneet, että komissio on tehnyt arviointivirheen katsoessaan, että *Josannea* käytettiin ruoppaustoiminnan lisäksi asetuksen 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin ja että kantajiin ei näin ollen voitu soveltaa poikkeussäännöstä, johon ne vetosivat.
- 42 Tämän vuoksi tämä kanneperuste on hylättävä.

Kanneperuste, joka perustuu siihen, että asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohtaa on rikottu, koska komissio on katsonut, että Josanne ei ole erikoisalus

Asianosaisten lausumat

- 43 Kantajat katsovat, että komissio on rikkonut asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohtaa katsoessaan riidanalaisessa päätöksessä, että Josannella voidaan kuljettaa erityyppisiä tavaroita eikä se näin ollen ole tässä säännöksessä tarkoitettu erikoisalus.

- 44 Kantajien mukaan vastaajalle esitetystä asiakirja-aineistosta käy ilmi, että *Josanne* on alus, joka on erityisesti ja teknisesti suunniteltu ainoastaan yhdenlaisen lastin kuljetukseen, eli ruoppausjätteen (tai ruoppauslietteen) kuljetusta varten. Sillä seikalla, että eräissä asiakirja-aineistoon kuuluvissa asiakirjoissa mainitaan, että *Josannella* kuljetetaan muun muassa täytehiekkaa tai täytemaata, ei vaikuta tähän päätelmään. Asiakirjoissa käytetään eri termejä ainoastaan sen mukaan, mikä on ruoppausjätteen myöhempi käyttötapa. Kantajien mukaan kyseessä on kuitenkin kaikissa tapauksissa asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu ”yhdenlainen lasti” eli ruoppaustöiden yhteydessä syntyvät ainekset. Kantajat vakuuttavat, että *Josanne* ei sovellu teknisesti eikä taloudellisesti käytettäväksi muunlaisten tavaroiden kuljetukseen.
- 45 Toiseksi kantajat väittävät, että *Josanne* ei kilpaile tavarankuljetusta varten rakennettujen alusten kanssa, joissa ei ole asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuja teknisiä erityislaitteita, sillä ruoppaajaan voidaan lastata ainoastaan ruoppausjätettä. Näin ollen ruoppaajalla ei ruoppausjätteen lisäksi kuljeteta muunlaista lastia eikä aluksella, joka ei ole tällainen erikoisalus ja jossa ei ole ruoppauksessa tarvittavia teknisiä erityislaitteita, voida kuljettaa ruoppauslietettä eikä tällaiselle alukselle edes myönnettäisi näiden aineiden kuljetukseen vaadittavia lupia.
- 46 Vastaja viittaa vapautushakemukseen ja Hevoon kanssa tehtyyn esisopimukseen ja väittää, että kantajat eivät ole osoittaneet, että *Josanne* oli asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu erikoisalus.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 47 Asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdan mukaan komissio voi jättää eräitä aluksia asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle ja vapauttaa alusten omistajat erityisen rahoitusosuuden maksamisesta, mikäli kyseessä on ”erikoisalus”.

Lisäksi tässä kohdassa täsmennetään, että näiden alusten on oltava ”erityisesti ja teknisesti suunniteltuja ainoastaan yhdenlaisen lastin kuljetukseen” ja ”ne eivät saa teknisesti soveltua muunlaisen lastin kuljetukseen, koska kyseisenlaista lastia ei voi kuljettaa aluksissa, joissa ei ole teknisiä erityislaitteita, ja alusten omistajien on annettava kirjallinen vakuutus siitä, että heidän aluksillaan ei kuljeteta muunlaista lastia niin kauan kuin ’vanha uudesta’ -sääntöä sovelletaan”.

- 48 On siis tutkittava, onko komissio tehnyt nyt esillä olevassa tapauksessa arviointivirheen katsoessaan vapautushakemuksen ja sen liitteiden perusteella, että kantajat eivät olleet osoittaneet, että *Josanne* oli asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu erikoisalus.
- 49 Ottaen huomioon tämän säännöksen poikkeusluonteen, tässä yhteydessä on toimittava edellä 33 kohdassa mainittujen tulkintaperiaatteiden ja todistustaakan jakoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Lisäksi huomioon voidaan ottaa ainoastaan riidanalaisen päätöksen tekohetkellä tiedossa olleet seikat.
- 50 Ensinnäkin on muistettava, että vapautushakemuksesta ilmenee, että *Josannea* voitiin käyttää hiekan ja soran kuljetukseen (ks. edellä 36 kohta). Niin ikään on muistettava, että Hevoon kanssa tehdyssä esisopimuksessa mainittiin, että *Josannea* käytettäisiin ”kuljettamaan eri kaivuupaikoilta — — eri kohteisiin Euroopassa täytehiekkaa, täytemaata, hukkamaata ja hukkaan menevää ruoppauslietettä” ja että Hevoo BV -nimisen yhtiön tehtävänä oli järjestää ”aluksen lastaus ja purku”.
- 51 Näiden tietojen perusteella komissio saattoi perustellusti katsoa, ettei *Josannea* ollut erityisesti ja teknisesti suunniteltu ainoastaan yhdenlaisen lastin kuljetuk-

seen vaan päinvastoin tällä aluksella oli tarkoitus kuljettaa useantyyppistä lastia. Vaikka katsottaisiinkin, kuten kantajat korostavat, että kaikki lähimmälle purkupaikalle kuljetettavat ruoppausjätteet muodostavat asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettun ”ainoastaan yhdenlaisen lastin”, tästä huolimatta Hevoon kanssa tehdyn esisopimuksen sanamuodosta käy ilmi, että *Josannen* tarkoituksena ei ollut kuljettaa ainoastaan ruoppauksen yhteydessä veden alta poistettavia aineksia vaan näiden lisäksi myös tavaroita, jotka lastataan alukseen muutoin kuin ruoppauksen yhteydessä. Näissä olosuhteissa komissio saattoi hyväksyttävästi katsoa, että näitä eri aineksia ei missään tapauksessa voitu pitää asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa tarkoitettuna ”yhdenlaisena lastina”.

- 52 Vastaavasti kantajien hallinnollisen menettelyn kuluessa toimittamien tietojen perusteella komissio saattoi perustellusti tulla siihen johtopäätökseen, että *Josanne* ei ollut alus, joka ei ”teknisesti soveltunut” muunlaisen lastin kuljetukseen. Näiden tietojen perusteella voitiin päinvastoin ymmärtää, että ruoppaus-toiminnan lisäksi *Josannella* oli mahdollista kuljettaa monenlaisia tavaroita, kuten hiekkaa, maata tai soraa. Kantajat vetosivat siihen, että *Josanne* ei taloudellisesti sovellu muunlaisen lastin kuljettamiseen. Tällä seikalla ei kuitenkaan voida kumota edellä mainittua päättelyä, koska asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdan nimenomaisesta sanamuodosta käy ilmi, että vapautus voidaan myöntää ainoastaan aluksille, jotka ”eivät teknisesti sovellu” muunlaisen lastin kuljetukseen.
- 53 Vastaaja saattoi vapautushakemuksessa ja sen liitteissä olleiden tietojen perusteella oikeutetusti arvioida, että *Josanne* ei myöskään täyttänyt edellytystä, jonka mukaan ”kyseisenlaista lastia ei voi kuljettaa aluksissa, joissa ei ole teknisiä erityislaitteita”. Kantajat eivät itse asiassa ole kiistäneet, että edellisissä kohdissa mainitun kaltaisia aineksia voidaan kuljettaa myös muilla kuin erikoisaluksilla.

- 54 Näin ollen kantajat eivät ole esittäneet näyttöä — todistustaakan tästä seikasta ollessa kantajilla — siitä, että komissio on ylittänyt harkintavaltansa katsoessaan kantajien toimittamien tietojen perusteella, että *Josanne* ei täyttänyt asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohdassa asetettuja edellytyksiä erikoisalusten jättämiseksi asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle.
- 55 Tämän vuoksi myös tämä kanneperuste on hylättävä.

Kanneperuste, joka perustuu siihen, että asetuksen N:o 718/1999 4 artiklan 6 kohtaa on rikottu, koska komissio ei ole asianmukaisesti kuullut jäsenvaltioita ja sisävesiliikennettä yhteisön tasolla edustavia järjestöjä

Asianosaisten lausumat

- 56 Kantajat toteavat kannekirjelmässään, että riidanalaisen päätöksen mukaan vastaaja on kuullut asiantuntijaryhmää ja tämän kanta vapautukseen on ollut kielteinen. Kantajat huomauttavat, että riidanalaisessa päätöksessä ei kuitenkaan mainita, millä perusteella ja mihin seikkoihin nojautuen asiantuntijaryhmä on omaksunut tällaisen kannan.
- 57 Vastineeseen liitettyjen asiakirjojen eli otteen lausuntopyynnöstä, jonka vastaaja oli toimittanut asiantuntijaryhmälle 16.10.2000, ja asiantuntijaryhmän 20.11.2000 pitämän tapaamisen pöytäkirjan osalta kantajat väittävät vastauskirjelmässään, että vastaaja ei ole asianmukaisesti kuullut asiantuntijaryhmää.

Kantajat katsovat ensinnäkin, että vastaaja ei ole toimittanut asiantuntijaryhmälle vapautushakemusta kokonaisuudessaan kaikkine sen sisältämine tietoineen, ja toiseksi, että asiantuntijaryhmän lausuntoa ei ole perusteltu mitenkään.

- 58 Vastaaja toteaa vastauksena tähän, että pyytäessään 16.10.2000 lausuntoa asiantuntijaryhmältä, vastaaja oli kuvaillut täsmällisesti vapautushakemuksen sisällön ja varannut kaikille halukkaille asiantuntijaryhmän jäsenille mahdollisuuden tutustua *Josannen* rakennuspiirustuksiin.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 59 Ensinnäkin mitä tulee väitteeseen, joka koskee sitä, että asiantuntijaryhmälle ei toimitettu vapautushakemusta kokonaisuudessaan, on todettava, että vaikka asiantuntijaryhmän mielipide ei sidokaan yhteisön toimielintä, asiantuntijaryhmän kuuleminen muodostaa kuitenkin olennaisen menettelymääräyksen. Tämän menettelymääräyksen rikkominen vaikuttaa lopullisen päätöksen lainmukaisuuteen, mikäli asiassa osoitetaan, että eräiden olennaisten seikkojen toimittamatta jättämisen vuoksi neuvoo-antava komitea ei ole voinut lausua näkemystään täysin tietoisena asiaan vaikuttavista seikoista eli niin, ettei se ole tullut harhaanjohdetuksi epätarkkuuksien tai laiminlyönnin vuoksi (ks. kilpailuoikeuden alalta asia T-69/89, RTE v. komissio, tuomio 10.7.1991, Kok. 1991, s. II-485, 23 kohta ja asia T-83/91, Tetra Pak v. komissio, tuomio 6.10.1994, Kok. 1994, s. II-755, Kok. Ep. XVI, s. II-1, 37 kohta).

- 60 Vaikka pitäääkin paikkansa, että tässä tapauksessa asiantuntijaryhmän kuulemisen yhteydessä vastaaja toimitti tälle ainoastaan yhteenvedon vapautusha-

kemuksesta eikä hakemusta ja sen liitteitä kokonaisuudessaan, vastaaja on kuitenkin vahvistanut 18.9.2002 pidetyssä istunnossa, että asetuksen N:o 718/1999 perusteella tehtyihin vapautushakemuksiin liittyvät asiakirjat ovat asiantuntijaryhmän kokouksissa aina kokonaisuudessaan ryhmän jäsenten saatavilla ja että tilanne oli näin myös nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa.

- 61 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tiedusteli kantajilta, joilla on asiassa todistustaakka, mitkä olivat ne olennaiset seikat, joita vastaaja niiden mukaan ei ollut toimittanut asiantuntijaryhmälle. Vastauksena tähän kantajat viittasivat ainoastaan asiakirjaan, jonka osalta edellä 34 kohdassa on jo katsottu, etteivät ne ole näyttäneet toteen, että kyseinen asiakirja olisi toimitettu komissiolle vapautushakemuksen yhteydessä, sekä vapautushakemuksen liitteenä olleeseen luetteloon yrityksistä, joiden kanssa kantajat suunnittelivat harjoittavansa toimintaa. Kantajat täsmensivät, että asiantuntijaryhmän jäsenet tiesivät väistämättä, että kyseessä olivat yritykset, jotka ”pääsääntöisesti” toimivat ruoppaustoiminnan alalla. Tämän osalta riittää, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että kaikkien näiden yhtiöiden nimet oli mainittu myös itse vapautushakemuksessa ja asiantuntijaryhmän jäsenet saattoivat näin ollen perehtyä niihin.
- 62 Toiseksi mitä tulee väitteeseen, joka koskee sitä, että asiantuntijaryhmän lausunto ei ollut perusteltu, on muistettava, että lausunto ei ole asianomaiselle vastainen toimenpide eikä sitova toimi ja että sen perustelujen puutteellisuus ei voi aiheuttaa riidanalaisen päätöksen lainvastaisuutta. Riidanalaisen päätöksen perustelujen voidaan katsoa olevan riittämättömät, vain mikäli tuossa päätöksessä viitataan asiantuntijan lausuntoon, jossa ei ole perusteluja, ja itse kyseisessä päätöksessä ei ole itsenäisiä ja riittäviä perusteluja.
- 63 Sikäli kuin kantajat pyrkivät itse asiassa osoittamaan, että riidanalaisen päätöksen perustelut ovat puutteelliset, koska siinä ei mainita syitä, joiden vuoksi asiantuntijaryhmä ei kannattanut anottua vapautusta, on syytä muistaa, että

koska tämän asiantuntijaryhmän lausunto ei sido komissiota ja koska tässä tapauksessa kyseisen ryhmän ja komission näkemysten välillä ei ole ollut mitään eroavaisuutta, kantajat eivät voi moittia komissiota siitä, että tämä ei ole ilmoittanut kantajille asiantuntijaryhmän kannanoton yksityiskohtia.

- 64 Tämän vuoksi myös tämä kanneperuste on hylättävä.

Kanneperusteet, jotka perustuvat syrjintäkiellon periaatteen ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen

Asianosaisten lausumat

- 65 Kantajat väittävät huomautuksissa, jotka ne esittivät vastaajan 18.9.2002 pidetyn istunnon johdosta toimittamista asiakirjoista, jotka koskevat hinausruoppaajien vapautushakemuksiin liittyvää komission päätöskäytäntöä aiemmilta vuosilta, että riidanalaisella päätöksellä loukataan syrjintäkiellon periaatetta ja kontradiktorista periaatetta.
- 66 Kantajien mukaan näistä asiakirjoista ilmenee, että myös muita ruoppaushinaajia, jotka ovat Josannen kaltaisia — sillä ne on varustettu vastaavanlaisilla laitteistoilla —, koskevissa hallinnollisissa menettelyissä on tullut esiin, että aluksia voidaan käyttää tavaroiden kuljetuksiin. Toisin kuin nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa, komissio on tutkinut näitä muita ruoppaushinaajia koskevat

vapautushakemukset erittäin tarkasti. Komissio on sallinut asianosaisten toimittaa täydentäviä tietoja näistä aluksista ja on pyytänyt lisätietoja toimivaltaisilta kansallisista viranomaisilta, jotta se on voinut varmistua siitä, että kyseisiä aluksia ei käytetty tavaroiden kuljetukseen ja että se näin ollen voi myöntää anotut vapautukset. Kantajien mukaan vastaajan olisi tullut käsitellä *Josannea* koskenut asia vastaavanlaisella tavalla. Kantajat väittivät 30.1.2003 pidetyssä istunnossa, että 1.9.2000 päivätty kirje ei ollut riittävän täsmällinen eikä siinä ilmaistu nimenomaista pyyntöä toimittaa lisätietoja.

67 Vastaaja korostaa, että kantajat eivät ole kannekirjelmässään vedonneet syrjintäkiellon periaatteen ja kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen. Vastaajan mukaan näitä uusia perusteita ei näin ollen voida ottaa tutkittavaksi.

68 Joka tapauksessa vastaaja katsoo, että nämä kanneperusteet ovat perusteettomia. Toisaalta se katsoo, että *Josannen* tilannetta ei voida verrata muita ruoppaushinaajia koskeneisiin tilanteisiin. Vastaaja toteaa, että toisin kuin näitä muita aluksia koskeneissa vapautushakemuksissa, *Josannen* tapauksessa oli kantajien toimittamien tietojen valossa ilmeistä, että tämä alus ei täyttänyt edellytyksiä, joita vaadittiin aluksen jättämiseksi säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle ja sen omistajien vapauttamiseksi tuossa asetuksessa säädetyn erityisen rahoitusosuuden maksusta. Toisaalta vastaaja väittää, että se on 1.9.2000 päivätyllä kirjeellä muistuttanut kantajia edellytyksistä, joiden on täyttyvä tästä erityisen rahoitusosuuden maksusta vapautumiseksi, ja ilmoittanut kantajille, että sen käytettävissä olevien tietojen perusteella vapautusta ei voida myöntää. Näin ollen komissio on sallinut kantajien tuoda esiin mielipiteensä ennen kuin se teki päätöksen vapautushakemuksesta. Lisäksi vastaaja katsoo, että nyt esillä olevaa tapausta voidaan verrata asiassa T-109/94, Windpark Groothusen vastaan komissio 13.12.1995 annettuun tuomioon (Kok. 1995, s. II-3007, 48 kohta), jossa se katsoi, että komissiolla, jonka käsiteltäväksi oli saatettu rahoitustukihakemus, ei ole velvollisuutta kuulla asianosaisia ennen kuin se ratkaisee rahoitustuen myöntämisen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 69 Kanneperusteiden tutkittavaksi ottamisen osalta on muistettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin.
- 70 Nyt käsiteltävänä olevassa tapauksessa kantajat ovat vedonneet kyseisiin kanneperusteisiin niiden tosiseikkojen johdosta, jotka vastaaja esitti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 18.9.2002 pidetyssä istunnossa määräämän prosessinjohtotoimen yhteydessä ja joista kantajat eivät ole muutoin voineet saada tietoa.
- 71 Tämän seurauksena näiden kanneperusteiden esittäminen voidaan hyväksyä (ks. vastaavasti asia C-259/96 P, neuvosto v. De Nil ja Impens, tuomio 14.5.1998, Kok. 1998, s. I-2915, 31 kohta; yhdistetyt asiat C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P ja C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij ym., tuomio 15.10.2002, 369—378 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa ja asia T-141/97, Yasse v. EIP, tuomio 28.9.1999, Kok. H. 1999, s. I-A-177 ja II-929, 127 kohta).
- 72 Syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen perustuvan kanneperusteen hyväksytävyyden osalta on syytä muistaa, että tämä periaate edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tapauksia ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (asia T-13/99, Pfizer Animal Health v. neuvosto, tuomio 11.9.2002, Kok. 2002, s. II-3305, 478 kohta).

- 73 Esillä olevassa asiassa kantajat ovat oikeassa korostaessaan, että vastaajan esittämistä asiakirjoista ilmenee, että muita ruoppaushinaajia koskevissa tapauksissa, joissa asetuksen N:o 718/1999 mukaista vapautusta pyydettiin riidanalaisen päätöksen tekemistä edeltävinä vuosina, komissio on tutkinut ennen pyydetyn vapautuksen myöntämistä vapautushakemukset perusteellisemmin kuin *Josannen* tapauksessa. Tapauksesta riippuen komissio on pyytänyt niitä, joita asia koskee, toimittamaan lisätietoja kyseessä olevan aluksen varusteista tai sen käyttötarkoituksesta ja/tai pyytänyt kansallisilta toimivaltaisilta viranomaisilta lisätietoja. Eräissä tapauksissa komissio on myös pyytänyt näitä viranomaisia suorittamaan tutkimuksen aluksella ilmoitettujen tietojen paikkansapitävyyden tarkistamiseksi.
- 74 Lisäksi, kuten kantajat toteavat, pitää paikkansa, että muita aluksia koskeneissa vapautushakemuksissa on jossain määrin sellaisia viittauksia, joista voitaisiin päätellä, että näitä aluksia oli mahdollista käyttää myös tavaroiden kuljetukseen. Vastauksena ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin vastaaja myönsi, että se oli aluksi epäillyt asianomaisten esittämien väitteiden paikkansapitävyyttä ja että näiden epäilysten kohteena olleet seikat olivat selvinneet ainoastaan saatujen tietojen ansiosta. Näistä asiakirjoista käy niin ikään ilmi, että eräiden kyseessä olleiden alusten osalta komissio myönsi anotun vapautuksen, vaikka asiantuntijaryhmä tai kansalliset toimivaltaiset viranomaiset olivat esittäneet epäilyksiä siitä, täyttivätkö alukset kaikki asetetut edellytykset.
- 75 Verrattaessa tarkkaavaisesti muita ruoppaushinaajia koskevia vapautushakemuksia kantajien esittämään *Josannea* koskeneeseen vapautushakemukseen voidaan kuitenkin selkeästi havaita, että vaikka nämä muut hakemukset voivat — kuten vastaaja myöntää — jossain määrin aiheuttaa epäilyksiä siitä, voidaanko kyseisille aluksille myöntää asetuksessa N:o 718/1999 tarkoitettua vapautusta, missään näistä hakemuksista ei ollut useita selkeitä ja nimenomaisia viittauksia siitä, että aluksia voidaan ja niitä on määrä käyttää myös eri tavaroiden kuljetukseen, kuten tilanne oli *Josannen* osalta (ks. tältä osin edellä 36—38 ja 50—53 kohta).

- 76 Tällaisessa tilanteessa vastaajaa ei voida moittia siitä, että menettely *Josannen* vapautushakemuksen suhteen oli erilainen kuin menettely näiden muiden alusten vapautushakemusten ollessa kyseessä. Näin ollen syrjintäkiellon periaatteen loukkaamiseen perustuva kanneperuste on hylättävä perusteettomana.
- 77 Kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen perustuvan kanneperusteen hyväksyttävyyden osalta on huomattava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumis oikeuksien kunnioittaminen missä tahansa menettelyssä, jota käydään tiettyä henkilöä vastaan ja joka saattaa päättyä tälle vastaiseen päätökseen, on kuitenkin yhteisön oikeuden perustavanlaatuisen periaate, jota on noudatettava, vaikka menettelystä ei olisi annettu mitään säännöksiä tai määräyksiä. Tämä periaate edellyttää, että henkilö, jolle vastainen päätös saatetaan tehdä, voi tehokkaasti ilmaista kantansa ainakin niistä seikoista, joiden komissio päätöstä tehdessään katsoo puhuvan asianomaisia vastaan (ks. yhdistetyt asiat T-186/97, T-187/97, T-190/97—T-192/97, T-210/97, T-211/97, T-216/97—T-218/97, T-279/97, T-280/97, T-293/97 ja T-147/99, Kaufring ym. v. komissio, tuomio 10.5.2001, Kok. 2001, s. II-1337, 151 ja 153 kohta sekä noissa kohdissa mainittu oikeuskäytäntö).
- 78 Toisin kuin vastaaja väittää, nyt käsiteltävänä olevaa tilannetta ei voida rinnastaa tilanteeseen, jonka johdosta annettiin tuomio edellä 68 kohdassa mainitussa asiassa *Windpark Groothusen* vastaan komissio. Ensinnäkin tuossa asiassa kyseessä oli hakemus, joka oli esitetty yksinomaan asianosaisen aloitteesta rahoitustuen saamiseksi, kun taas nyt käsiteltävänä olevassa asiassa kantajilla on asetuksen N:o 718/1999 nojalla velvollisuus suorittaa erityinen rahoitusosuus ja niiden on pyydettävä komissiolta vapautusta tästä. Toiseksi riidanalainen päätös edellä mainitussa asiassa tehtiin tilanteessa, jossa komission tutkittavana oli satoja hakemuksia. Kuten vastaaja vahvisti 30.1.2003 pidetyssä istunnossa, nyt käsiteltävässä tapauksessa tilanne ei ollut tällainen.
- 79 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa komissio on 1.9.2000 päivätyllä kirjeellä ilmoittanut vastaanottaneensa vapautushakemuksen ja pyytänyt kantajia kiinnittämään huomiota vapautuksen myöntämiselle asetuksessa N:o 718/1999

asetettuihin edellytyksiin. Komissio on selkeästi korostanut, että asetuksen N:o 718/1999 2 artiklan 2 kohdan g alakohdan mukaan ruoppauskaluston jättäminen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle edellyttää, että kalustoa ei ”käytetä [asetuksen] 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin” (alleviivattuna alkuperäistekstissä). Komissio on niin ikään korostanut, että vapautuksen myöntäminen on mahdollista ”ainoastaan sillä edellytyksellä, että ruoppaushinaajaa käytetään yksinomaan ruoppaustöihin, kunnossapitoon ja hiekanpoistoon”. Komissio on lopuksi todennut yhteenvetona, että ”ottamatta kantaa meneillään olevan selvityksen lopputulokseen, esitetyistä asiakirjoista ilmenee, että Josanne ei ensinäkemältä vaikuta täyttävän edellä mainittuja edellytyksiä”.

80 Näin toimiessaan vastaaja ilmoitti kantajille riittävän selkeästi ja täsmällisesti, että vapautushakemuksessa ja sen liitteissä olleiden tietojen perusteella ei voitu katsoa, että Josannea käytettiin yksinomaan ruoppaustoimintaan, koska kyseistä alusta oli mahdollista käyttää myös asetuksen N:o 718/1999 1 artiklassa tarkoitettuihin tavaroiden kuljetuksiin.

81 Sikäli kuin kantajat väittävät, että tähän 1.9.2000 päivättyyn kirjeeseen ei sisällynyt nimenomaista kehotusta toimittaa lisätietoja, on syytä todeta, että vaikka puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate asettaakin kansalliselle ja yhteisön hallinnolle useita menettelyä koskevia velvollisuuksia, se myös edellyttää tiettyä huolellisuutta asianomaiselta. Niinpä jos tämä katsoo, että puolustautumisoikeuksia ei ole riittävästi tai lainkaan noudatettu hallintomenettelyssä, tämän asiana on ryhtyä tarvittaviin toimiin sen varmistamiseksi, että näin on, tai ainakin tämän seikan ilmoittamiseksi ajoissa toimivaltaiselle hallinnolle (asia T-205/99, Hyper v. komissio, tuomio 11.7.2002, Kok. 2002, s. II-3141, 59 kohta).

- 82 Näin ollen on todettava, että kantajille on huolellisina taloudellisina toimijoina annettu mahdollisuus esittää asianmukaisesti näkemyksensä ennen riidanalaisen päätöksen tekemistä. Tämän seurauksena myös kontradiktorisen periaatteen loukkaamiseen perustuva kanneperuste on hylättävä.
- 83 Koska yhtäkään riidanalaista päätöstä vastaan esitetyistä kanneperusteista ei ole hyväksytty, kanne on kokonaisuudessaan hylättävä.
- 84 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo, että asianosaisten 18.9.2002 pidetyssä istunnossa esittämät asiakirjat (ks. edellä 18 kohta) eivät ole merkityksellisiä tämän oikeudenkäynnin lopputuloksen kannalta.

Oikeudenkäyntikulut

- 85 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, koska komissio on sitä vaatinut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne hylätään.**

- 2) **Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne veloitetaan korvaamaan vastaajan oikeudenkäyntikulut.**

Lenaerts

Azizi

Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä toukokuuta 2003.

H. Jung

kirjaaja

K. Lenaerts

kolmannen jaoston puheenjohtaja